

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Waśniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 6 611 mieszkańców. Wójtem Gminy Waśniów jest Pan Krzysztof Gajewski.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie został powołany na mocy Uchwały Nr X-35/90 Gminnej Rady Narodowej w Waśniowie z dnia 30 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie”. Ośrodek posiada własny REGON 291030403 i NIP 661-19-76-638. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie jest Pani Janina Kamińska.

Ośrodek w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

- 1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXXVI/185/2013 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie. Zmiany do Statutu wprowadzone zostały Uchwałami Rady Gminy w Waśniowie: Nr XX/97/2016 z dnia 14 marca 2016 roku, Nr XXXII/173/2017 z dnia 10 lutego 2017 roku oraz Nr XXII/172/2020 z dnia 25 listopada 2020 roku;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 35/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie z dnia 12 maja 2016 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie. Zmiany do Regulaminu wprowadzone zostały Zarządzeniami Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie Nr GOPS.021.17.2021 z dnia 21 października 2021 roku oraz Nr GOPS.021.2a.2022 z dnia 3 października 2022;
- 3) Uchwałę Nr III/18/2018 Rady Gminy Waśniów z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 4) Uchwałę Nr III/19/2018 Rady Gminy Waśniów z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów

- żywnościowych dla osób i rodzin uprawnionych zgodnie z wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 5) Uchwałę Nr III/20/2018 Rady Gminy Waśniów z dnia 19 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin uprawnionych zgodnie z wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
  - 6) Uchwałę Nr XLVIII/338/2023 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 24 stycznia 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wsparciem w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
  - 7) Uchwałę Nr XXXI/155/2012 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania;
  - 8) Uchwałę Nr XIV/92/2019 Rady Gminy Waśniów z dnia 22 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia;
  - 9) Uchwałę Nr XXII/109/2016 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 27 kwietnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Waśniów na lata 2016 – 2023;
  - 10) Uchwałę Nr XXIV/123/2016 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 21 czerwca 2016 roku w sprawie zmiany Nr XXII/109/2016 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 27 kwietnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Waśniów na lata 2016 – 2023;
  - 11) Zarządzenie Nr 9 z dnia 30 kwietnia 2004 roku Wójta Gminy Waśniów w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
  - 12) Zarządzenie Nr 44/2014 z dnia 17 czerwca 2014 roku Wójta Gminy Waśniów w sprawie upoważnienia pracownika socjalnego do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 164/2023 z dnia 16 marca 2023 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 165/2023 z dnia 16 marca 2023 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli i instruktażu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie pod poz. 1/2023.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 21 – 24 marca 2023 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Opis
1/2023

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie znajduje się na pierwszym piętrze budynku Urzędu Gminy Waśniów, pod adresem ul. Rynek 24, 27-425 Waśniów, tel. 41 264 60 29. Ośrodek zajmuje pięć pomieszczeń, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Dodatkowo GOPS korzysta z pomieszczenia do rozmów indywidualnych z klientem. Jeżeli do Ośrodka przychodzi osoba starsza czy niepełnosprawna, GOPS może również skorzystać z pokoju na parterze budynku. W przyszłym roku planowane jest zamontowanie windy.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS są: niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego w Ostrowcu Świętokrzyskim, Oddział w Waśniowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia były kwalifikacje kadry zatrudnionej w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Waśniowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 5 pracowników: tj. kierownik, 2 specjalistów pracy socjalnej oraz 2 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych

Ważni!
2008
7

mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy/ liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = 6 611/ 4 = 1 652

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 652 mieszkańców, a w GOPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., 2268 ze zm.).

Zasilki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2022 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **57 osób**, w tym za 56 zasiłkobiorców Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W 2023 roku zasilki stałe otrzymuje 49 osób, za 49 opłacana jest składka zdrowotna.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasilki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS.5100.000088.10.2022; GOPS.5100.000077.06.2022; GOPS.5100.000046.01.2022;
GOPS.5100.000016.01.2022; GOPS.5100.000002.02.2022; GOPS.5100.000005.01.2022;
GOPS.5100.000002.01.2023; GOPS.5100.000082.07.2022; GOPS.5100.000040.01.2022;
GOPS.5100.000028.10.2021.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia oraz okres, na jaki zostało ono przyznane o sposobie i terminie wypłaty informowano w uzasadnieniu do decyzji.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu umieszczano zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana stronie (prawidłowo) - odrębnym pismem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

K. P. P.
12.07.2022

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS – pkt 17) wynika, że w 2022 roku pomocą okresową objęto 16 osób, natomiast od stycznia 2023 roku do dnia kontroli przyznano 8 zasiłków okresowych. Głównym powodem przyznania pomocy w postaci zasiłku okresowego było bezrobocie. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach: GOPS.5101.000021.11.2022; GOPS.5101.00003.02.2022; GOPS.5101.000006.02.2023; GOPS.5101.00000502.2023; GOPS.5101.000002.02.2022; GOPS.5101.000023.11.2022; GOPS.5101.000001.01.2022; GOPS.5101.000005.03.2022; GOPS.5101.000007.02.2023;

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego a także upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powódzie przyznania wsparcia, sposobie i terminach wypłaty świadczeń.

Ze skontrolowanych dokumentów wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W aktach znajdują się m.in.: wnioski, oświadczenia klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, raporty z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki okresowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazując powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od

Wpisał: [nieczytelne]

daty doręczenia decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, że w roku 2022 pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności otrzymało **80 rodzin**, w 2023 roku do dnia kontroli wsparcie to trafiło do **37 rodzin**. Pomocą w formie gorącego posiłku w szkole w 2022 roku objęto **23 dzieci** z 13 rodzin, w 2023 roku do dnia kontroli **15 dzieci** z 8 rodzin.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Waśniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianie prowadzone jest w 4 placówkach oświatowych na terenie Gminy, a koszt jednego gorącego posiłku wynosi 11 zł. Ponadto GOPS opłaca posiłki dla 1 ucznia, uczęszczającego do placówki oświatowej poza terenem gminy, w której cena obiadu wynosi 8 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych*, w ramach realizacji Programu dożywiania, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: GOPS.5113.000257.11.2022; GOPS.5113.000256.11.2022; GOPS.5113.000039.02.2022; GOPS.5113.000091.02.2023; GOPS.5113.000092.02.2023; GOPS.5113.000276.11.2022; GOPS.5113.000011.01.2022; GOPS.5113.000099.02.2023; oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: GOPS.5114.00023.09.2022; GOPS.5114.000001.01.2023; GOPS.5114.000024.09.2022; GOPS.5114.000003.01.2023; GOPS.5114.000006.02.2023; GOPS.5114.000017.08.2022; GOPS.5114.000025.12.2022; GOPS.5114.000019.08.2022; GOPS.5114.000011.01.2023; GOPS.5114.000004.01.2023

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami ich wydania. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji widniała również Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, w związku z którą realizowany

jest Program, a u klientów, u których przekroczone zostało ustawowe kryterium dochodowe osoby lub rodziny również Uchwała Rady Gminy Waśniów w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, a także upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu odnotowano art 48 b, ust 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe widniał prawidłowo przywołany art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, jego jednostkowy koszt, liczbę dni w tygodniu, na które przyznano posiłek oraz jego realizatora (szkołę). Posiłki przyznawano na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia danego roku.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz wskazywano termin i sposób realizacji świadczenia.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom, których termin realizacji odbywał się przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Waśniowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2022 do dnia kontroli udzieliła **128 osobom** zasiłków celowych, a **6** specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

zasiłki celowe:

GOPS.5102.000014.04.2022; GOPS.5102.000013.04.2012; GOPS.5102.000031.11.2022;
GOPS.5102.000028.11.2022; GOPS.5102.000004.02.2023; GOPS.5102.000018.05.2022;
GOPS.5102.000006.02.2022; GOPS.5102.000015.04.2022; GOPS.5102.000021.06.2022;
GOPS.5102.000024.08.2022;

specjalne celowe:

GOPS.5102.000006.02.2023; GOPS.5102.000022.06.2022; GOPS.5102.000010.03.2022;
GOPS.5102.000005.02.2023; GOPS.5102.000032.12.2022; GOPS.5102.000025.08.2022;
GOPS.5102.000019.06.2022; GOPS.5102.000016.04.2022.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: dokumenty potwierdzające wysokość uzyskiwanego dochodu, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano miesiąc, na który przyznane zostało wsparcie, wysokość przyznanego świadczenia, cel, z uwagi na który pomoc została przyznana oraz termin i miejsce wypłaty zasiłków.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki celowe, w tym specjalne, nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując

klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazano powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie w okresie objętym kontrolą nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z wyjaśnień Kierownika i z załącznika nr 3 do protokołu wynika, że do Ośrodka nie wpłynęły wnioski o udzielenie pomocy w formie usług opiekuńczych. Osoby starsze, wymagające opieki zamieszkują z rodzinami, które sprawują nad nimi opiekę i pomagają w codziennych czynnościach oraz mają przyznane świadczenia opiekuńcze. Kontrolowana jednostka posiada zaplanowane w budżecie środki finansowe na usługi opiekuńcze oraz Uchwałę Nr XXXI/155/2012 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania, w której określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania, jeżeli zajdzie potrzeba świadczenia usług opiekuńczych.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2023 GOPS opłacał pobyt **19 mieszkańcom** Gminy Waśniów w DPS.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce pomoc w ramach pracy socjalnej podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: pomocy w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych, załatwianiu spraw urzędowych pobudzaniu społecznej aktywności, udzielaniu klientom informacji o przysługujących im świadczeniach i formach pomocy, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka nie wykorzystują w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w 2022 roku zawarli tylko 6 kontraktów z klientami pomocy społecznej, a w roku bieżącym do dnia kontroli ani jednego.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Waśniowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego

przypada 1 652 mieszkańców, a w GOPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie, faktury za zakupione leki, dokumenty potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu odnotowano art. 48 b, ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, mówiących o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe widniał prawidłowo przywołany art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Waśniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej

wykonalności z uwagi na jeden powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że GOPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w 2022 roku do dnia kontroli zawarto 6 kontraktów z klientami pomocy społecznej, a w roku bieżącym do dnia kontroli ani jednego.

Biorąc pod uwagę powyższe, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami**. W zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej jednostki w aspekcie realizacji zadań.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska

dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej GOPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika MGOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Z up. WÓJTA GMINY

Janina Kamińska
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie

Kielce, dnia 10 maja 2023 roku

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Marcin Przek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
27-425 Waśniów, ul. Rynek 2
tel. 41 264 60 29

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce